Βιοπειρατεία: Τα κύτταρά τους, η ζωή μας (Χρ. Πάντζου)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 19 Απριλίου, 2007

Οι κυνηγοί γονιδίων και οι μαφίες της βιοπειρατείας βρήκαν το Ελντοράντο τους στα νησιά του Νότιου Ειρηνικού, όπου θησαυρίζουν από τη ληστεία του γενετικού υλικού όχι μόνο του ζωικού και του φυτικού βασιλείου αλλά και των ιθαγενών.

Χάρη σε αυτές τις αήθεις πρακτικές, κύτταρα Τ (βασικά για την άμυνα του οργανισμού) της φυλής Χαγκαχάι στην Παπούα-Νέα Γουινέα, που η αμερικανίδα ερευνήτρια Κάρολ Τζέκινς απέσπασε από τους ιθαγενείς, πωλούνται στο Ιντερνετ έναντι 216 δολαρίων.

Η μέθοδος είναι παλιά και κλιμακώνεται επικίνδυνα καθώς η ελλιπής νομοθεσία, η άγνοια για τις τεχνολογίες αιχμής της γενετικής, οι πατέντες, οι αμφιλεγόμενες κυβερνητικές πρακτικές και η ασυδοσία των μεγάλων φαρμακευτικών και βιοτεχνολογικών επιχειρήσεων έχουν αλώσει ολόκληρους πληθυσμούς, όπως καταγγέλλει το βιβλίο «Τα γονίδια του Ειρηνικού και οι Πατέντες της Ζωής», που είδε πρόσφατα το φως της δημοσιότητας.

Το βιβλίο, που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Εθνών σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Νότιου Ειρηνικού και την οργάνωση «Εκκληση της Γης», μια διεθνή πρωτοβουλία των ιθαγενών σε θέματα πολιτιστικών και πνευματικών δικαιωμάτων, αποτελεί την πρώτη επιστημονική καταγραφή των σημαντικότερων κρουσμάτων βιοπειρατείας ή πατενταρίσματος γενετικού υλικού ερήμην των κατοίκων του Ειρηνικού.

Επικίνδυνα, φθηνά πειράματα

«Τα γονίδια είναι βασικοί πόροι στον νέο κόσμο της βιοοικονομίας και η απομόνωση αλλά και η τεράστια ποικιλία των εθνοτήτων του Ειρηνικού τις καθιστά εξαιρετικά ελκυστικές», λέει ο Τε Τίκα Ματαϊάπο Ντόρις Ρέιντ, φύλαρχος των Νήσων Κουκ, που είδε την κυβέρνηση να συμφωνεί με τη νεοζηλανδική εταιρεία Diatranz Ltd να χρησιμοποιήσει τους ιθαγενείς ως πειραματόζωα σε έρευνα για την αντιμετώπιση του διαβήτη με την εισαγωγή γονιδίων του παγκρέατος χοίρων σε ανθρώπους. Η έρευνα δεν προχώρησε, έπειτα από αντιδράσεις της διεθνούς ιατρικής κοινότητας

αλλά και των κατοίκων. Ευτυχώς, διότι οι ιθαγενείς θα είχαν μολυνθεί από επικίνδυνο ιό που έφεραν οι χοίροι!

Τα κράτη της περιοχής δεν γνωρίζουν σε βάθος τις εξελίξεις της βιοτεχνολογίας και τους διεθνείς κανόνες ώστε να μπορέσουν να ελέγξουν τον αντίκτυπο των νέων τεχνολογιών. Και, όπως επισημαίνει ο Ρέιντ, «είναι πολύ δύσκολο για φτωχές κοινότητες να απορρίψουν προτάσεις ερευνών που συνοδεύονται από υποσχέσεις για δωρεάν περίθαλψη με αντάλλαγμα δείγματα αίματος ή DNA». Οπως έγινε με το υπουργείο Υγείας της Τόνγκα, που παραχώρησε στην αυστραλιανή Autogen Ltd το δικαίωμα συλλογής γονιδίων των ιθαγενών Τόνγκα -ερήμην τους- για «ερευνητικούς λόγους».

Στην κοσμογονία τους τα γενετικά υλικά της πανίδας και της χλωρίδας είναι τμήμα του κύκλου της ζωής και γι' αυτό ιερά. Και τα φαρμακευτικά φυτά (ήδη το Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ έχει πατεντάρει γονίδιο του μαμάλα, που υπόσχεται φάρμακο για το AIDS) αποτελούν κοινό αγαθό διαθέσιμο ελεύθερα για όλους.

Αλλά, καθώς οι πατέντες δεν είναι εργαλεία ανθρωπιστικής έρευνας αλλά μέσα χρήσιμα για προσοδοφόρο εμπόριο, τώρα θα κληθούν να πληρώνουν για φάρμακα που στηρίζονται στη δική τους -δωρεάν από τη φύση- πρώτη ύλη.

(Πηγή: "Ελευθεροτυπία" 15/4/2007)